

V HVALEŽEN SPOMIN PROFESORJU JANEZU LOGARJU

Kadarkoli odidte kak naš znanec, nam je hudo. Ko pa se postavljamo od človeka, ki je bil hkrati naš učitelj, mentor, sodelavec in prijatelj, je slovo še bolj težko in nerazumljivo. Tak velik človek in velik znanstvenik, ki je za seboj pustil bolečo praznino, je bil pokojni akademik, višji znanstveni sodelavec NUK, profesor Janez Logar.

Na njegovem pogrebu 12. 11. 1987 je ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice Tomo Martelanc govoril o privilegiranih generacijah knjižničarjev, ki jih je pokojni uvajal v bibliografsko teorijo in praktično delo. Kako privilegirani smo bili potem šele bibliografi, ki nam je bil leta strokovno dognan, delaven in dosleden, a hkrati dobrohoten in razumevajoč vodja in vzornik. Radi smo ga imeli.

Pokojni prof. Janez Logar se je rodil 3. 2. 1908 v Horjulu. Ponosen je bil, da izhaja iz velike kmečke družine. Po maturi se je posvetil študiju slovenskega jezika in jugoslovanskih književnosti. Literarni zgodovini je ostal zvest vse življenje. Po diplomi in izpopolnjevanju v Ženevi in v Pragi je bil najprej gimnazijski profesor v Ljubljani, Novem mestu in spet v Ljubljani. Med vojno je takoj vstopil v Osvobodilno fronto in kmalu so ga prijeli. Preživel je težka leta kot zapornik in interniranec v Italiji (Visco) in v Nemčiji (Dachau).

Po osvoboditvi je bil na ministrstvu za prosveto slovenske vlade vodja oddelka za visoke šole in znanstvene ustanove. Že takrat je prišel v stik z Narodno in univerzitetno knjižnico in njenim na novo ustanovljenim bibliografskim oddelkom, saj je prav on pripravil namestitveni odlok za prvo uslužbenko tega oddelka in začetnico slovenske tekoče narodne bibliografije, Štefko Bulovec. Leta 1950 je prišel prof. Logar sam v Narodno in univerzitetno knjižnico in prevzel vodstvo bibliografs-

kega oddelka. Odtlej je bila tudi bibliografija stroka, ki ji je ostal predan do konca.

Na tem področju je bilo njegovo delo zelo obsežno in temeljito. Začel je urejati Slovensko bibliografijo in jo dvignil na evropsko raven. Ob tem se je ukvarjal tudi s teorijo in zgodovino bibliografije, kar je uporabil kot pedagog pri predavanjih na knjižničarskih tečajih. Za ta predmet je napisal najprej skripta (1955, 1963), nato pa še prvi jugoslovanski bibliografski priročnik »Uvod v bibliografijo« (1970), ki je izšel tudi v srbohrvaškem prevodu v Sarajevu (1973). Tako njegovo knjigo uporabljajo kot učbenik in priročnik tudi v drugih jugoslovanskih republikah.

Po ustanovitvi knjižničarskega oddelka na Pedagoški akademiji je šest let redno predaval na tej višji šoli.

Dolga leta je bil izpraševalec na strokovnih knjižničarskih izpitih in član komisije za priznavanje nazivov bibliotekarske stroke. Bil je tudi svetovallec in mentor mnogim bibliotekarjem pri sestavljanju bibliografij.

Za Slovensko akademijo znanosti in umetnosti je v petdesetih letih organiziral in vodil popis slovenik za retrospektivno slovensko bibliografijo. Uredil je tudi prva dva zbornika Univerze v Ljubljani in sestavil več bibliografskih pregledov.

Hkrati je prof. Logar sodeloval pri velikem retrospektivnem delu Jugoslovanskega leksikografskega zavoda v Zagrebu »Bibliografija razprava, članka i književnih radova«. Organiziral in vodil je delo za to publikacijo v Sloveniji in pri tem pridobil in izučil vrsto bibliografov, med njimi predvsem svojega naslednika, zelo dejavnega bibliografa prof. Jožeta Mundo.

Pri Slovenskem biografskem leksikonu in pri Enciklopediji Jugoslavije je sodeloval s prispevki hkrati kot bibliotekar in kot literarni zgodovinar. V prvem zvezku Slovenske enciklopedije je zlasti pomemben njegov daljši prispevek pod geslom Bibliografija. S svojimi strokovnimi članki je pokojnik sodeloval v domačem in tujem časopisju.

Delaven je bil tudi v Društvu bibliotekarjev Slovenije. Nekaj let je bil vodja bibliografske sekcije, v šestdesetih letih je bil predsednik Društva in kasneje član odbora. Tudi pri Zvezi bibliotekarskih društev Jugoslavije je bil odbornik in vodja zvezne bibliografske sekcije. Našo stroko in društvo je večkrat zastopal na mednarodnih bibliotekarskih posvetovanjih in zborovanjih.

Ob vsem tem je našel čas tudi za svojo prvotno stroko, literarno zgodovino. Zato je po upokojitvi mogel uspešno voditi še rokopisni oddelek

Narodne in univerzitetne knjižnice. Studije s področja literarne zgodovine je začel objavljati že kot študent. V novejšem času je zlasti pomembno njegovo uredniško delo pri znanstveno zasnovanih Zbranih delih slovenskih pesnikov in pisateljev. Uredil je 12 knjig Janeza Trdine, 4 knjige Janeza Mencingerja in ponatis in dopolnitev Ruplove izdaje 7 knjig Josipa Jurčiča. Njegova monografija o Janezu Trdini za zbirko Znameniti Slovenci pa je žal ostala nedokončana.

Najbrž bi prof. Logar rad naredil še marsikaj. Zapustil pa nam je toliko, da je skoraj neverjetno, koliko je zmožel. Bil je pošten, delaven in skromen človek, velik ljubitelj narave pa veder in družaben popotni tovariš, kakršnega smo doživljali na bibliotekarskih strokovnih izletih. Trpljenje med vojno in boleznijo in delo sta ga plemenitili. Imel je tudi izreden dar opazovanja in pripovedovanja. Zaradi vsega tega smo ga zelo spoštovali.

Za svoje delo je prejel tudi javna priznanja: državna (medalja za zasluge za narod, red dela z zlatim vencem) in strokovna (Čopova diploma Zveze bibliotekarskih društev Jugoslavije.) Slovenska akademija znanosti in umetnosti pa ga je imenovala najprej za svojega dopisnega člana, nato pa še za rednega.

Res je bil prof. Logar že nekaj časa v pokoju, vendar je še do nedavnega rad prihajal med nas. Njegova topla tovariška beseda nas je vedno razveselila in vzpodbudila. Pogrešali ga bomo. Radi bi mu rekli vsaj še to: Hvala! Iskrena hvala, dragi profesor Logar, za vse, kar ste nam dali kot znanstvenik in predvsem kot človek. In tega ni bilo malo.

Boža Pleničar
v imenu bibliografov